

Чорний В. А.,*аспірант кафедри кримінального права,
процесу та криміналістики**Інституту економіки та права Класичного приватного університету
ORCID: <https://orcid.org/0009-0004-7166-6747>*

«ПРАВО НА ПРИВАТНІСТЬ» ЯК КОНСОЛІДОВАНЕ ПОНЯТТЯ ОСНОВОПОЛОЖНИХ ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ

Анотація. На підставі аналізу судової практики ЄСПЛ та судових органів США, а також наукових досліджень, автор намагається визначити межі приватності особи. Доходить висновку, що існуючі нині поняття «приватного життя», «особистого життя», «сімейне життя» в сучасних реаліях не повною мірою відповідають реаліям сьогодення. Поняття «приватне життя» еволюціонувало від простого усвідомлення необхідності фізичної недоторканості особи (та її майна) до поширення на весь спектр почуттів, явищ, відносин, стосунків в яких особа прагне до конфіденційності (уподобання, стан здоров'я, погляди, інтереси тощо). З метою уніфікації визначення та об'єднання широкого спектру прав на недоторканість приватного, сімейного, особистого життя запропоновано використання нового терміну – «право на приватність».

Ключові слова: недоторканість приватного життя, конфіденційність, право на приватність, приватне місце.

Постановка проблеми у загальному її вигляді. Одним із основоположних прав (після природного права на життя) суспільство визнає право особи на недоторканість приватного життя. Слід зазначити, що на початку усвідомлення суспільством необхідності забезпечення недоторканості приватного життя особи, мала на увазі її фізична недоторканість у вигляді обмеження чи позбавлення свободи пересування шляхом арешту чи затримання, а також недоторканість житла та іншого майна. В подальшому недоторканість приватного життя набула більш широкого значення. Під нею розуміється можливість жити за своєю волею, найбільш прийнятним для себе способом, не порушуючи при цьому права інших осіб. З розвитком інституту недоторканості приватного життя більшого поширення набули і випадки порушення приватності, а точніше, фіксації та оприлюднення фактів таких порушень. Зазначене призвело до усвідомлення необхідності відшукування, застосування та вдосконалення інструментів захисту права на приватність.

Таким чином, впроваджуючи право на недоторканість приватного життя суспільство було вимушено визнати дві парадигми: 1) право на недоторканість приватного життя, як і інші права, потребує захисту, 2) право на приватність не безмежне і не може порушувати права інших громадян та суспільства в цілому.

З огляду на зазначене, перед науковцями та практиками постають завдання визначення «права на приватність», пошуку розумного балансу між його дотриманням та недопущенням зловживання зазначеним правом всупереч інтересам та правам інших осіб та суспільства в цілому.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженням проблематики дотримання права на недоторканість приватного життя займалися такі вчені та практики, як Іванов С.Ю., Стадник І.М. та Писарева Е.А., Резворович К.Р. та інші дослідники.

Іванов С.Ю., вивчаючи еволюційний розвиток звертає увагу на зміну уявлень людства про права та свободи, відзначає, що людство, крім загальновідомих і закріплених в актах міжнародного права та національного рівня прав, стоїть на порозі визнання нових, раніше невідомих (або неактуальних) прав, які породжуються розвитком науки. До них Іванов С.Ю. відносить право на генетичну конфіденційність, контроль над власним геномом, право на кібербезпеку, тощо [1, с. 69]. Вважаємо, що в вже в недалекому майбутньому, перелічені та подібні права, можуть і будуть включені в поняття права на приватність.

Стадник І.М. та Писарева Е.А. аналізуючи категорії «особисте життя», «приватне життя», «приватність» вказують, що на сучасному етапі фактично сформовано два підходи до їх співвідношення, за одним з яких ці поняття є синонімічними, за іншим – поняття «особистого життя» поглинається поняттям «приватного життя». За результатами дослідження вчені доходять висновку, що «приватне життя» є більш широкою категорією [2, с. 62–67].

Автори монографії «Сучасні механізми захисту прав людини» за результатами проведеного дослідження вказують, що встановлені та зафіксовані в актах міжнародного права та національного законодавства стандарти прав людини не є нормами поведінки для сучасної людини, а становлять собою «орієнтири, вказівники у способі життя та в правилах побудови правовідносин» в суспільстві. Для підвищення рівня захищеності гарантованих прав і свобод наголошують на необхідності підвищення авторитетності судів, відокремлення правосуддя в цілому від будь-яких сторонніх впливів, в першу чергу політичних. Головним критерієм ефективності захисту прав людини визначають співвідношення випадків у потребі захисту та відновлення порушених прав внаслідок такого захисту [3, с. 216–217].

Резворович К.Р. вважає, що термін «приватне життя» більш всеохоплюючий ніж термін «особисте життя» і вказує на виділення в актах міжнародного права терміну «сімейне життя» в окрему категорію. З урахуванням викладеного та з метою узгодження актів національного законодавства різної юридичної сили пропонує замінити дефініцію «право на особисте життя» дефініцією «право на приватне та сімейне життя». Додатково вказує на необхідність подальшого наукового дослідження співвідношення категорій «особисте життя» та «приватне життя» [4, с. 95–99].

Мето статті є спроба на підставі аналізу законодавства та судової практики зарубіжних країн визначити бачення права на недоторканість приватного життя, як основного з прав громадян проголошених людством, інструменти його захисту та обґрунтувати необхідність застосування широкого поняття «права

на приватність», як такого, що об'єднує основоположні права людини і віддзеркалює поняття свободи і, одночасно аргументувати обмеження «права на приватність» правами інших осіб та суспільства в цілому.

Виклад основного матеріалу. Поступовий розвиток суспільства призводить не тільки до забезпечення гарантії на життя та підвищення матеріального комфорту, а і до усвідомлення необхідності розширення особистої свободи індивідів, яка передбачає право на приватне життя і гарантує його недоторканість.

Однією з перших спроб закріпити на законодавчому рівні право на недоторканість приватного життя було прийняття Четвертої поправки Конституції США «Обшук та виїмка» (далі – Четверта поправка). Нею встановлено, що право народу на недоторканість особи, житла, паперів та майна від безпідставних обшуків та арештів не повинно порушуватись і ніякі ордери не повинні видаватись без достатніх на те підстав, підтверджених присягою або заявою, та з докладним описом місця, що підлягає обшуку, а також осіб та предметів, що підлягають арешту [5].

Як вбачається, на момент прийняття Конституції США, право на недоторканість приватного життя було менш деталізовано, ніж в сучасному уявленні. Під недоторканістю особи, розумілася недопустимість безпідставного фізичного обмеження волі (в розумінні свободи пересування, вибору місця мешкання, фізичну захищеність). Вказівка на недоторканість житла, паперів та майна була направлена, в першу чергу, на захист об'єктів приватної власності. Лише з плином часу було визнано, що Четверта поправка захищає не лише фізичну недоторканість особи та її майна, а в цілому приватність особи.

Деталізація та трактування Четвертої поправки знаходить своє відображення в законах штатів та виробленій прецедентній судовій практиці. У відповідності до п. 1 ст. 16.11.62 розділу 16 Кодексу штату Джорджія встановлено, що будь-які дії щодо прослуховування, передачі або запису приватних розмов іншої особи, які відбуваються в *приватному* місці, або намір вчинити такі дії, будуть незаконними [6]. Таким чином, законодавцем розширено межі застосування Четвертої поправки не тільки на фізичний імунітет особи і її майна, а і на об'єкти нематеріального світу, що породжені особою – думки висловлені вголос. Законодавці штату звертають увагу, що розмови, які захищаються, повинні відбуватися саме в приватному місці, що має важливе значення при вирішенні судами спорів про порушення права приватності.

Такі дії та/або намагання, в залежності від умов, що склались, не завжди будуть мати ознаки неправомірності. Законними будуть визнані випадки проведення обшуків, оглядів, записів розмов у випадках перевірок при перетині кордону, перевірок та оглядів транспортних засобів на автошляхах, оглядів та обшуків проведених за надзвичайних обставин, надання добровільної згоди на обмеження приватності. В останньому випадку згода може бути як явно виражена, так і уявна.

Як зазначив Верховний суд штату Джорджія у справі Pavisich v. New England Life Insurance Co, право на приватне життя є абсолютним, природним правом та включає права на особисту безпеку та свободу. Особиста свобода це не тільки свобода від будь-яких фізичних обмежень, але і право самостійно визначати свій образ життя, облаштовувати своє життя найбільш прийнятним для себе способом, але при додержанні умови, що це не порушує права інших осіб, та суспільства [7].

Розглядаючи справу Bodrey v. Cape Апеляційний суд штату Джорджія наголосив, що один із батьків, позбавлений опіки над дитиною, має моральне і законне право з'ясувати умови в яких знаходиться його дитина. Закон надає йому такі засоби приватного захисту у випадку суттєвої зміни обставин, в яких перебуває його дитина. Такою зміною обставин може бути неправомірне поведінка особи, яка здійснює опіку. В даному випадку позивач, подаючи позов, уявно відмовився в праві на недоторканість приватного життя в межах, необхідних для перевірки позову (для перевірки способу життя (поведінки) особи, на предмет виявлення ознак неправомірності). З огляду на зазначене, суд констатував наявність уявної згоди особи на обмеження недоторканості її приватного життя. Крім того, в даній конкретній справі, судом висловлена думка, що у зв'язку з тим, що відповідач мав право на благополуччя своєї дитини та враховуючи уявну відмову позивача від права на недоторканість приватного життя, відповідач взагалі не несе відповідальності за вторгнення в зону приватності та здійснення спостережень [8].

Судові органи США зазначають, що право на недоторканість приватного життя, хоч і є абсолютним, але не безграничне та обмежене правами та законними інтересами інших осіб та суспільства в цілому, будь-яка людина може вільно використовувати всі свої здібності, але з урахуванням зберігання загального добробуту [7, 8].

У справі Pinkerton National Detective Agency, Inc. v. Stevens Апеляційний суд штату Джорджія зазначав, що подавши позов, апелянт повинен очікувати розумного його розслідування та перевірки, і в цьому сенсі його (апелянта) право на недоторканість приватного життя, обмежено. Перевіривши позов, суд вказав, що всі спостереження (у даному випадку здійснені приватними детективами найнятими страховою компанією) проводились відкрито, в громадських місцях де за діями апелянта могли спостерігати будь-які перехожі, а піддаючи себе публічному спостереженню, особа не має права на таку ж саму ступінь недоторканості приватного життя, якою вона користується в межах власного будинку. Суд, також, не побачив нічого нерозумного або протизаконного у способі спостереження за апелянтом та у застосуванні відеозапису [9].

Таким чином, суд двічі вказав на уявну відмову в праві на недоторканість приватного життя: 1) особа, що подає позов відмовляється в праві на приватність в межах проведення перевірки позову та 2) особа, що піддає себе публічному спостереженню, усвідомлює, що право на недоторканість її приватного життя обмежується під час перебування в громадських місцях. Подібна добровільна, уявна відмова від права на недоторканість приватного життя можлива і в інших випадках, але вона не означає необмежене вторгнення в приватне життя. Порушення недоторканості, у зазначених випадках, можливе лише для досягнення тих цілей, для яких було надано відмову.

Подібні висновки щодо обмеження права на приватність в публічних місцях сформовані і у рішеннях Верховного суду США у справах Katz v. United States [10] та Florida v. Riley [11] і в інших.

Зазначимо, що суди в США взагалі не звертають уваги ким було проведено спостереження та здійснено відеозапис: державними органами правопорядку чи приватними особами (в даному випадку приватними детективами). В цьому контексті, підкреслимо, що на відміну від практики зарубіжних країн, в Україні, відомості зібрані приватним детективом, не мають доказового

значення в суді. Заінтересовані особи можуть використовувати їх для витребування доказів або як підставу для ініціювання проведення слідчих чи інших процесуальних дій правоохоронними органами.

Ні Конституція та закони США, інших країн, в т.ч. і України, ні акти міжнародного права не забороняють на вторгнення у приватне життя, а вказують, що таке вторгнення повинно регламентуватися належною правовою процедурою, тобто забороняють лише вторгнення, які не виправдані у наявних обставинах або здійснюються неналежним чином. Передбачити у нормативно-правових актах абсолютно всі можливі випадки обґрунтованості порушення права на недоторканість особи неможливо, тому, у кожному випадку оцінки дій поліції або інших осіб, необхідно дотримуватись індивідуального підходу. При цьому інтереси людини (окремої особи) в конфіденційності приватного життя та безпеці, повинні узгоджуватись з життєво важливими інтересами суспільства, в справедливому та точному визначенні винуватості або невинуватості. Четверта поправка Конституції, в цілому захищає осіб, безпеку їх будинків та майна від офіційних вторгнень до того моменту, коли потреба суспільства в доказах долає певну «точку неповернення», за межами якої, суспільство, зазвичай має право вимагати від конкретної особи відмовитись, в певній мірі, від своїх інтересів в приватному житті заради захисту суспільних пріоритетів, цінностей та потреб [12]. Ці вимоги суспільства знаходять своє відображення у виді видачі дозволів на арешт, обшук і т.ін. в тих випадках, коли державні або загальносуспільні інтереси достатні для виправдання втручання в приватне життя.

Вирішуючи питання про наявність або відсутність порушення права на недоторканість приватного життя судові органи США дійшли висновку, що Четверта поправка захищає людей, а не місця, тобто сфера дії цієї поправки не може залежати від того було, чи не було фізичного проникнення на будь-яку певну територію. Таким чином, те в чому людина прагне конфіденційності, навіть в публічній сфері, може і повинно захищатися Четвертою поправкою. Те, що людина свідомо виставляє напоказ громадськості, навіть у своєму власному домі (тобто «приватному місці») – не може бути предметом захисту Четвертої поправки [10].

Отже, судова практика США ще більш ускладнила поняття «приватності» поширивши його і на поведінку особи в публічних, загальнодоступних місцях, але з урахуванням прагнення особи залишити свої діяння в конфіденційності і, в той же час виключивши з поняття «приватності» поведінку в приватних місцях за відсутності бажання конфіденційності. Конкретизуючи уявлення про приватність судова практика США оперує таким терміном, як «розумне очікування конфіденційності» і означає, що відсутність розумного очікування конфіденційності виключає порушення Четвертої поправки [11].

У згадуваній вже нами справі *Pavisich v. New England Life Insurance Co* суд, вказував, що право вільного використання свого життя порушується не тільки позбавленням життя, а і позбавленням тих речей, які необхідні для користування життям у відповідності до природи, темпераменту та законних бажань особистості. Особиста свобода включає в себе не тільки свободу від фізичних обмежень, але і право «бути залишеним у спокої», визначати свій спосіб життя, будь то публічне чи приватне життя, а також розпоряджатися своїм життям та управляти своїми справами найбільш прийнятним для себе способом, за умови, що це не порушує прав інших осіб або суспільства.

Таким чином, судова практика США розширює поняття приватності. Приватність життя виходить за межі чогось суто особистого, інтимного, персонального. Судові органи США намагаються захищати, навіть поведінку особи в публічних місцях, за умови, що особа продемонструвала очікування конфіденційності і такі очікування можна вважати розумними.

З огляду на зазначене, констатуємо, що розглядаючи питання про наявність / відсутність порушення права на недоторканість приватного життя судові органи США відшукують відповіді на наступні питання: 1) чи відноситься місце вчинення вторгнення у приватне життя приватним або публічним? 2) чи могла особа в даному конкретному місці та випадку розраховувати на конфіденційність, чи продемонструвала вона свій намір конфіденційності і яким чином? 3) чи готове суспільство визнати очікування особи в конфіденційності розумними?

Як зазначалось вище, передбачити в нормативно-правових актах абсолютно всі випадки де право на приватність потребує захисту, на сучасному етапі, неможливо. В той же час прагнення до справедливості вимагає обізнаності громадськості щодо своїх прав, підстав для їх можливого обмеження, наслідків їх порушення, можливостей для відновлення.

Європейський суд з прав людини (далі – ЄСПЛ) звертає увагу, що закони, або інші нормативно-правові акти повинні в обов'язковому порядку бути доведені до відома громадськості, наприклад, шляхом офіційного опублікування в офіційних, друкованих урядових чи парламентських виданнях, на офіційних сайтах парламенту, уряду, голови держави тощо. Необхідність такого опублікування обумовлена тим, щоб кожен індивід мав можливість ознайомитись з вимогами законодавства та мав уяву про можливі наслідки своєї поведінки, як протиправної, так і направленої на суворе дотримання законодавства. Крім того, суспільство та кожен його окремий представник повинні усвідомлювати які заходи та в яких межах можуть бути вжиті владними органами для забезпечення громадського порядку, припинення протиправних діянь, відшкодування нанесених ними збитків, розкриття злочинів та викриття злочинців тощо. Такі усвідомлення дозволять громадянам так моделювати свою поведінку, щоб уникнути звинувачень та покарання. Звісно найкращою моделлю буде дотримання існуючих законів та утримання від протиправних діянь. ЄСПЛ неодноразово наголошував, що заборона на втручання в приватне життя не є абсолютною. Таке втручання допускається з метою захисту інтересів суспільства або окремих громадян від протиправних посягань, дотримання порядку та національної безпеки. Враховуючи позицію ЄСПЛ про необхідність усвідомлення громадянами можливих дій поліції або інших уповноважених органів щодо порушення права на приватне життя Європейська конвенція з прав людини (далі – Конвенція) вимагає, щоб втручання було чітко врегульовано національним законодавством [13].

Таким чином, Конвенція захищає громадян, не тільки від протиправних посягань, з боку інших представників суспільства, а і з боку держави, вимагаючи унеможливлення свавільного втручання в приватне життя. В той же час ЄСПЛ зазначав, що отримання доказів незаконним шляхом, зокрема внаслідок порушення, гарантованих Конвенцією прав і свобод, не завжди означає їх автоматичну та беззаперечну неприйнятність. Європейський суд вказує, що питання про допустимість доказів, незалежно від способу їх отримання не входить до його компе-

тенції, а вирішується національними судами в кожному випадку окремо. Повноваження національних судів з вирішення цього питання також повинні бути врегульовані внутрішнім законодавством. Розглядаючи питання про порушення прав людини при здійсненні розслідувань та судовому розгляді, ЄСПЛ звертає увагу на те, що сам судовий розгляд повинен бути справедливий в цілому. Такий підхід, крім визначення законності способу отримання доказів, вимагає аналізу багатьох інших факторів. Навіть якщо спосіб отримання доказів суперечить Конвенції, необхідно з'ясувати, наприклад, такі аспекти: чи порушує він (спосіб отримання доказів) національне законодавство; чи є докази, що отримані з порушеннями, такими, що мають вирішальне значення для справи; чи є підстави сумніватися в достовірності отриманих доказів; чи підкріплюються докази, отримані з порушеннями, іншими доказами, достовірність і законність отримання яких не викликає сумнівів; чи була можливість у правоохоронних органів довести вину підозрюваного в інший спосіб, без втручання в приватного життя особи; чи переважає шкода, відвернута внаслідок порушення гарантованих прав і свобод громадянина, шкоду нанесеним приватним інтересам; чи була у підозрюваного можливість користуватися послугами захисника, оскаржити достовірність отриманих доказів та їх використання судом; чи були національними судами належним чином розглянуті скарги підозрюваного (у разі їх наявності) і т.д. Лише враховуючи всі зазначені та інші обставини, Європейський суд приймає рішення про наявність або відсутності порушень вимог Конвенції щодо справедливого судового розгляду, а не щодо законності чи незаконності отримання доказів.

Так, розглядаючи справу «Кхан проти Сполученого Королівства» (Khan v. United Kingdom за заявою № 35394/97) ЄСПЛ констатував, що на момент порушення права на приватне життя заявника (шляхом прихованого прослуховування його розмов) у Сполученому Королівстві не було законів, якими б регламентувалось використання підслуховуючих пристроїв; інструкції уряду із зазначених питань офіційно не оприлюднювались та не мали обов'язкового характеру; спосіб отримання доказів у відношенні заявника, хоч і порушував Конвенцію, але не суперечив національному законодавству Великобританії; отримані відомості, хоч і є єдиним доказом у справі, але їх достовірність не викликає сумнівів; заявник мав можливість оскаржити на національному рівні, як достовірність самого доказу (фактично не оскаржував), так і використання цього доказу в судах першої, апеляційної і касаційної інстанцій, чим скористався частково; національні суди Великобританії згідно внутрішнього законодавства наділені повноваженнями щодо визнання допустимості доказів та усвідомлювали і враховували небезпеку необґрунтованого визнання «отруйних доказів». Розглянувши та оцінивши всі наведені аспекти, ЄСПЛ дійшов висновку про відсутність порушень ч. 1 ст. 6 Конвенції щодо права на справедливий судовий розгляд [14].

Висновки. З огляду на зазначене маємо констатувати, що протягом еволюційного розвитку людства змінювалось уявлення про основоположні права особи від права на фізичну недоторканість людини та її майна до права на невтручання в особисте і сімейне життя з боку інших осіб, та державних органів. Ускладнення та вдосконалення суспільних взаємовідносин призвели до породження більш широкого поняття – «приватне життя», яке охоплює, як «особисте життя», так «сімейне життя». Подальший еволюційний розвиток призвів до ще більш широ-

кого тлумачення поняття «приватне життя» та поширив його на об'єкти нематеріального світу породженні особою, наприклад, висловлені нею думки. Подальший розвиток науки найближчим часом призведе до появи нових прав, до нашого часу невідомих юридичній науці і людству в цілому, наприклад, право на генетичну конфіденційність, контроль над власним геномом тощо. Викладене призведе до подальшого ускладнення суспільних взаємовідносин та вимагатиме відповідного інструментарію їх регулювання. Для об'єднання існуючих та майбутніх основоположних прав людини пропонується застосовувати термін «право на приватність».

В той же час, реальне життя породжує випадки, коли право особи на конфіденційність входить в суперечності з правами та законними інтересами інших осіб або суспільства в цілому. Такі суперечки, змушують відшукувати механізми, застосування яких дозволило б зберігати розумний баланс між правом на недоторканість приватного життя (права на приватність) та дотриманням прав інших осіб і суспільства в цілому.

Необхідність безумовного додержання прав і свобод людини, недопущення їх безпідставного обмеження, а разі порушення негайного відновлення, еволюційне ускладнення суспільних взаємовідносин, потенційна поява нових, невідомих раніше прав громадян, потреба в уніфікації та законодавства та в однаковості його застосування, вимагають від дослідників подальших розвідок в напрямку пошуку загального категоріально-понятійного визначення права на недоторканість приватного життя та його характеристик.

Література:

1. Іванов С.Ю. Історичний розвиток прав і свобод людини. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2024. Вип. 86. С. 64–70. URL: <https://visnyk-juris-uzhnu.com/wp-content/uploads/2025/01/11.pdf>
2. Стадник І.М., Писарева Е.А. Конституційне право на особисте життя як об'єкт захисту. *Наукові записки Львівського університету бізнесу та права*. 2021. Вип. 31. С. 62–67. URL: <https://nzlupb.org.ua/index.php/journal/article/view/509>
3. Кельман М.С., Токарська А.С., Ярмол Л.В., Цебенко С.Б., Дутко А.О. Сучасні механізми захисту прав людини: колективна монографія / Львів : Галицька видавнича спілка, 2020. 220 с.
4. Резворович К.Р. Право на особисте життя vs право на приватне життя: дискусійність співвідношення категорій. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2020. № 1 С. 95–102. URL : <https://er.dduvs.edu.ua/handle/123456789/4643>
5. Fourth Amendment of the US Constitution – Search and Seizure. URL: <https://law.justia.com/constitution/us/amendment-04/>
6. Georgia Code // URL: <https://law.justia.com/codes/georgia/2020/title-16/chapter-11/article-3/part-1/section-16-11-62/>
7. Pavesich v. New England Life Insurance Co. URL: <https://law.justia.com/cases/georgia/supreme-court/1905/122-ga-190.html>
8. Bodrey v. Cape. URL: <https://law.justia.com/cases/georgia/court-of-appeals/1969/44550.html>
9. Pinkerton & C. Agency v. Stevens. URL: <https://law.justia.com/cases/georgia/court-of-appeals/1963/40131-0.html>
10. Katz v. United States. URL: <https://supreme.justia.com/cases/federal/us/389/347/#361>
11. Florida v. Riley. URL : <https://supreme.justia.com/cases/federal/us/488/445/>
12. Winston v. Lee. URL : <https://supreme.justia.com/cases/federal/us/470/753/>

13. Європейська конвенція з прав людини. Верховна Рада України. Законодавство України. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#top
14. CASE OF KHAN v. THE UNITED KINGDOM. European Court of Human Rights. URL: <https://hudoc.echr.coe.int/fre#%7B%22item%22%3A%5B%5B%22001-58841%22%5D%5D%7D>

Chorniy V. A. “The right to privacy” as a consolidated concept of fundamental human rights and freedoms

Summary. At the present stage of evolutionary development, humanity has realized the necessity of respecting fundamental human rights and freedoms. One of the most essential among them is the inviolability of private life. However, the mere awareness of these rights and their codification in legislative acts have proven insufficient to ensure their observance and reliable protection. In an attempt to strengthen control over the respect for fundamental rights and freedoms, the international community has established institutions entrusted with the development, discussion, adoption, and implementation of specific acts of international law, as well as with issuing recommendations or binding requirements regarding their strict observance. The participants of such institutions, upon joining (and/or ratifying) the international legal acts of international law, assume obligations to comply with them. Among such acts are, in particular, the Universal Declaration of Human Rights, adopted and proclaimed by UN General Assembly Resolution

217 A (III) of December 10, 1948; the European Convention on Human Rights of November 4, 1950; the International Covenant on Civil and Political Rights and the International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights, adopted by the UN General Assembly on December 16, 1966; and others.

For the protection of the proclaimed rights and freedoms, special judicial institutions have been established. The most known among them on the European continent is the European Court of Human Rights (ECHR).

Based on the analysis of the case law of the ECHR and judicial bodies of the United States, as well as academic research, the author tries to define the boundaries of individual private life. It is concluded that the currently existing notions of “private life”, “personal life”, and “family life” do not fully correspond to today’s realities. The concept of “private life” has evolved from a simple recognition of the need for the physical inviolability of the individual (and their property) to encompass the entire spectrum of feelings, phenomena, relations, and interactions in which a person aspires to confidentiality (preferences, health status, beliefs, reflections, interests, intimate relations, etc.). For the purpose of unifying the definition and consolidating the broad spectrum of rights relating to the inviolability of private, family, and personal life, the introduction of a new term is proposed – “the right to privacy”.

Key words: inviolability of private life, confidentiality, right to privacy, private space.

Creative Commons Attribution 4.0
International (CC BY 4.0)

Стаття надійшла 14.10.2025
Статтю прийнято 03.11.2025
Стаття опублікована 10.12.2025